

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **V. S.**, zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Žitná 45, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2005, č. j. 7 Ca 187/2005 – 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Advokátce JUDr. Ireně Strakové **se nepřiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti.

IV. Odměna za výkon funkce opatrovnice žalobce **se** advokátce JUDr. Ireně Strakové **určuje** ve výši 1200 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2005, č. j. 7 Ca 187/2005 – 38, byla zamítnuta žaloba podaná žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Policie České republiky, oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha (dále jen „Policie ČR“), ze dne 4. 4. 2005, č. j. SCPP-163/PH-OPK4-SV-2005, kterým bylo rozhodnuto o zajištění stěžovatele podle ust. § 124 odst. 1 zák. č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Městský soud v odůvodnění

rozsudku uvedl, že z obsahu správního spisu plyne, že Policie ČR postupovala v souladu se zákonem, když řádně zhodnotila, že stěžovatel by mohl ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, neboť se na území České republiky zdržoval neoprávněně, ač měl pravomocně uloženo správní vyhoštění, a navíc vůči státním orgánům vystupoval pod cizím smyšleným jménem. K žalobnímu tvrzení stěžovatele, že v době zajištění se nebude moci starat o svého syna, městský soud uvedl, že tyto skutečnosti zákon o pobytu cizinců v případě zajištění cizince nezohledňuje, na rozdíl od správního vyhoštění. Dále bylo poukázáno na to, že samo zajištění cizince je rozhodnutím pouze dočasným a námitky stran příbuzných v České republice tak jsou řešeny až v případném rozhodnutí o správním vyhoštění. Městský soud také poukázal na to, že sám stěžovatel do protokolu uvedl, že se o dítě nestará a neplatí na ně, a z toho důvodu jeho poukaz na Úmluvu o právech dítěte působí silně účelově.

V kasační stížnosti podané proti tomuto rozsudku v zákonné lhůtě stěžovatel namítal, že správnímu orgánu ani správnímu soudu nepřísluší posuzovat důvody uloženého trestu vyhoštění v trestním řízení vedeném u Okresního soudu v Kladně (rozhodnutí ze dne 16. 11. 1999, č. j. 1 T 69/1999 - 203), nicméně lze dovodit, že manželství se státním občanem České republiky, popř. jiný příbuzenský poměr v přímé linii, je důvodem, pro který se trest vyhoštění neuděluje. Je-li i přesto takový trest uložen, má odsouzený právo požádat po uplynutí 3 let o upuštění zbytku uloženého trestu. Stěžovatel dále uvedl, že Policie ČR svým rozhodnutím ze dne 28. 11. 2003, pod. č. SCPP-465/PH-OPK4-SV, rozhodla o uložení správního vyhoštění, a to přes rozsudek Okresního soudu v Kladně. Stěžovatel dále namítal, že je v příbuzenském poměru k nezletilému V. P., který je občanem České republiky, což platilo i v době rozhodování správního orgánu, a tudíž byl důvod, aby správní vyhoštění nebylo uloženo. Správní vyhoštění je svou povahou nadbytečné, stejně jako rozhodnutí o zajištění cizince podle ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel dále uvedl, že se na území ČR nezdržuje a není mu umožněn styk s jeho nezletilým synem. Proto požadoval, aby bylo rozhodnuto, že jeho správní vyhoštění v roce 2003 a následné zajištění podle zákona o pobytu cizinců bylo nezákonné. Důvodnost kasační stížnosti pak spatřuje v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Z těchto důvodů navrhl, aby rozsudek městského soudu byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Policie ČR ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že podmínky pro zajištění podle ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců byly nepochybně naplněny, především vzhledem k tomu, že cizinci byl již v minulosti soudem udělen trest vyhoštění i správní vyhoštění z území České republiky, které nerespektoval i přesto, že si byl vědom, že se na tomto území zdržuje neoprávněně. Z těchto důvodů existuje nebezpečí, že stěžovatel bude nadále mařit anebo ztěžovat výkon správního rozhodnutí o správním vyhoštění. Policie ČR dále poukázala na to, že zásah do rodinného anebo soukromého života se zvažuje až před meritorním rozhodnutím o správním vyhoštění, nikoliv v řízení podle ustanovení ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. I přesto však upozornila na vyjádření stěžovatele do protokolu, že ve společné domácnosti s dítětem nežije, o dítě se nestará a ani na ně neplatí. Také skutečnost, že stěžovatel doposud vůči rozsudku soudu a rozhodnutí správního orgánu uvedenou námitku zásahu do rodinného života v rámci řádných nebo mimořádných opravných prostředků nevznesl, svědčí o účelovosti jeho tvrzení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Ze správního spisu vyplynulo, že dne 4. 4. 2005 byl stěžovatel uvědoměn o zahájení řízení o správním vyhoštění podle ust. § 118 odst. 1 a § 119 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel se téhož dne k věci vyjádřil tak, že byl odsouzen k trestu vyhoštění, území však neopustil, byl v České republice bez cestovního dokladu, tak si vymyslel nové jméno. Požádal o azyl, ten mu nebyl udělen, ale z území České republiky neodcestoval, protože nechtěl. Dále uvedl, že v České republice má dítě, s jehož matkou nežije ve společné domácnosti, o dítě se nestará a ani na něj neplatí. V rodném listě dítěte je uvedeno jeho smyšlené jméno V. P., neboť toto jméno udával v azylovém řízení. Rozhodnutím Policie ČR ze dne 4. 4. 2005, č. j. SCP-163/PH-OPK4-SV-2005, bylo rozhodnuto o zajištění stěžovatele podle ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je uvedeno, že do České republiky přicestoval stěžovatel v roce 1999 a do dnešního dne toto území neopustil a ani se nepokusil svůj pobyt zlegalizovat. Byl si vědom toho, že zde pobývá neoprávněně a v rozporu s rozsudkem Okresního soudu v Kladně a rozhodnutím o správním vyhoštění. Policie ČR z těchto skutečností dovodila, že je dáno nebezpečí, že by stěžovatel mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Ze soudního spisu vyplývá, že stěžovatel má uděleno správní vyhoštění s platností do 26. 9. 2015 a dne 22. 10. 2005 byl z České republiky vyhoštěn.

Skutečnost, že zajištění stěžovatele bylo v období mezi vydáním napadeného rozsudku a podáním kasační stížnosti ukončeno, nemá vliv na možnost projednání kasační stížnosti ve věci zajištění cizince za účelem správního vyhoštění vydaného podle ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2005, č. j. 2 Azs 88/2005 - 49, dostupný na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud předně odkazuje na nález pléna Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/2008 (dostupný na http://nalus.usoud), kterým byl zamítnut návrh na vyslovení protiústavnosti ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. V tomto nálezu Ústavní soud dospěl k závěru, že předmětné ustanovení nepředstavuje zásah do ústavně chráněného principu rovnosti, neboť nejde o rozlišování mezi právy a povinnostmi jednotlivců vzhledem k tradičně zodpovězeným kritériím ani vzhledem k jinému postavení. Z hlediska principu rovnosti je podstatné, že všichni cizinci mají podle zákona stejné podmínky, pokud jde o jejich pobyt na našem území, resp. mají stejná práva a povinnosti bez ohledu na své pohlaví, rasu, barvu pleti, jazyk, víru a náboženství, politické či jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiné obdobné postavení. Zatímco v trestním řízení zadržený nebo obviněný ze spáchání trestného činu je omezen na svobodě proti své vůli a nemá možnost volby, cizinec zajištěný za účelem jeho správního vyhoštění může dobrovolně ze země pobytu kdykoliv vycestovat. Žádné ze základních práv a svobod stanovených Listinou nestanovuje právo cizince na pobyt na území České republiky. Podle názoru Ústavního soudu nedošlo k porušení principu proporcionality.

Podle ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince, jemuž bylo doručeno sdělení o zahájení řízení o správním vyhoštění, je-li nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo mařit anebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména je-li zjištěno, že cizinec se v minulosti dopustil jednání uvedeného v § 119 odst. 1 písm. a) nebo písm. b) bodu 6 nebo 7, anebo je evidován v evidenci nežádoucích osob.

Ačkoliv zahájení řízení o správním vyhoštění (§ 119 zákona o pobytu cizinců) je předpokladem pro zahájení řízení o zajištění cizince (§ 124 citovaného zákona), jsou obě řízení zcela samostatná, jejich předmět je odlišný a rozdílné jsou i zákonem stanovené předpoklady, za kterých lze meritorní rozhodnutí vydat, byť spolu věcně souvisejí. Předmětem přezkumu v daném případě není rozhodnutí o správním vyhoštění, ale pouze rozhodnutí o zajištění cizince. Z těchto důvodů nelze v kasační stížnosti uplatňovat stížní námitky ve vztahu k rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele. Nejvyššímu správnímu soudu v tomto řízení stejně tak nepřísluší posuzovat rozhodnutí Okresního soudu v Kladně vydané v trestním řízení.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem městského soudu vyjádřeným v napadeném rozsudku, že námitky týkající se příbuzných v České republice je na místě řešit v rozhodnutí o správním vyhoštění, a nikoliv v rozhodnutí o zajištění cizince. Účelem institutu zajištění cizince podle ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je do doby, než bude vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, případně než bude toto rozhodnutí vykonáno, zabránit cizinci v jednáních v tomto ustanovení specifikovaných. Z toho důvodu nemohou být důvodné stížní námitky týkající se rodinných poměrů stěžovatele. V případě splnění zákonných podmínek (§ 124 zákona o pobytu cizinců) bude o zajištění cizince, tedy v podstatě o omezení jeho osobní svobody, rozhodnuto bez ohledu na případný zásah do jeho soukromého nebo rodinného života, který je předmětem případného posuzování v rozhodnutí o správním vyhoštění. Nejvyšší správní soud považuje za důležité poznamenat, že skutečnost, že s cizincem bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění, nemůže sama o sobě odůvodnit zajištění cizince, ale je vázáno na splnění výše uvedených podmínek (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 1. 2006, č. j. 7 Ca 209/2005 - 32, publikovný pod. č. 855/2006 Sb. NSS, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2006, č. j. 4 Azs 234/2005 – 59, publikovaný na www.nssoud.cz). V dané věci však lze souhlasit s názorem Policie ČR i městského soudu, že stěžovatel vzhledem ke svému chování, kdy se na území České republiky zdržoval vědomě po dobu více než pět let nelegálně, a to i po uložení trestu vyhoštění v trestním řízení, dále vzhledem k tomu, že vstoupil do azylového řízení pod falešným jménem (neboť byl již soudně trestán pro krádež a byl mu uložen trest vyhoštění), splňuje podmínky stanovené v ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

Stěžovatel v kasační stížnosti požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Podle ust. § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nenahraditelnou újmu, přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Nejvyššímu správnímu soudu byla kasační stížnost předložena k rozhodnutí 16. 3. 2006, přičemž zajištění stěžovatele skončilo již dne 22. 10. 2005. Je tedy zřejmé, že napadené správní rozhodnutí,

na rozdíl od rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o správním vyhoštění stěžovatele, v době rozhodování Nejvyššího správního soudu již žádné bezprostřední účinky nemělo. Jeho účelem totiž bylo pouze do doby, než bude vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, případně než bude toto rozhodnutí vykonáno, zabránit stěžovateli v maření nebo ztěžování výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Dále je nutné zdůraznit, že odkladný účinek ve smyslu ust. § 107 s. ř. s. může působit pouze ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu anebo ve vztahu k správnímu rozhodnutí, k jehož přezkumu se toto řízení před krajským soudem vedlo (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96, publikováno pod. č. 786/2006 Sb. NSS), tedy k rozhodnutí o zajištění cizince, a ne k rozhodnutí o správním vyhoštění, které v případě stěžovatele má právní účinky do roku 2015. Za této situace o tomto návrhu Nejvyšší správní soud nerozhodoval.

S ohledem na výše uvedené neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a Policii žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovateli zástupkyní advokátku JUDr. Irenu Strakovou poté, co odpadl předtím existující důvod k tomu, aby stěžovatel byl zastoupen opatrovníkem (opatrovnicí stěžovatele byla také advokátka JUDr. Irena Straková). Podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Zástupkyně stěžovatele však neučinila žádný úkon, za který by jí soud mohl přiznat odměnu a s ní spojenou náhradu hotových výdajů. Proto bylo rozhodnuto tak, že se odměna zástupkyni stěžovatele v řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Advokátka JUDr. Irena Straková však byla v řízení soudem ustanovena opatrovnicí stěžovatele, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl o její odměně za výkon této funkce. Podle ust. § 9 odst. 5, § 7 bod 1., § 11 odst. odst. 1 písm. b) a odst. 3 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se jí přiznává odměna v částce 600 Kč (2 x 300 Kč za 2 úkony právní služby – převzetí případu a příprava zastoupení včetně písemné komunikace se stěžovatelem a doplnění kasační stížnosti) a podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 600 Kč (2 x 300 Kč), celkem 1200 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2009

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu